

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів
України

від _____ 2023 року № _____

ЗМІНИ,

що вносяться до Положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю та Правил санітарної охорони території України

1. У Положенні про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2010 р. № 751 (Офіційний вісник України, 2010р., № 65, ст. 2265; 2019р., № 90, ст. 3000):

1) у підпункті 1 пункту 4 після слів і знаків «якщо інше не передбачено міжнародними договорами України», доповнити словами «пункти пропуску, у яких забезпечено виконання вимог розділу «В» додатка 1 до Міжнародних медико-санітарних правил (пункти пропуску через державний кордон громадян, транспортних засобів та вантажів будь-яких держав, а також осіб без громадянства), які визначаються у діючих пунктах пропуску;»;

2) в абзаці другому пункту 9 слово «Мінпромполітики» замінити словами «МОЗ (в частині діючих пунктах пропуску, у яких забезпечено виконання вимог розділу «В» додатка 1 до Міжнародних медико-санітарних правил)»;

3) абзац сьомий пункту 16 викласти у такій редакції:

«У разі загрози занесення і розповсюдження на території України або іноземної держави особливо небезпечних (у тому числі карантинних і небезпечних для людей) інфекційних хвороб, з урахуванням епідемічної ситуації, за рішенням Кабінету Міністрів України сполучення (або його окремих вид) може бути тимчасово обмежено чи припинено та встановлено обов'язкову обсервацію чи самоізоляцію для осіб, стосовно яких є підстави щодо ризику інфікування або встановлено карантин для тварин, вантажів, насінного, садивного матеріалу та іншої продукції тваринного і рослинного походження, що перетинають державний кордон, у такому випадку перетин кордону здійснюється лише у пунктах пропуску, у яких забезпечено виконання вимог Міжнародних медико-санітарних правил».

2. Правила санітарної охорони територій, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2011 р. № 893 (Офіційний вісник України 2011 р., № 65, ст. 2538), викласти у новій редакції:

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів
України від 22 серпня 2011 року № 893
(в редакції постанови Кабінету
Міністрів України
від _____ 2023 року № _____)

ПРАВИЛА санітарної охорони території України

I. Загальна частина

1. Ці Правила визначають механізм здійснення організаційних медико-санітарних заходів на всій території України та у пунктах пропуску через державний кордон з метою запобігання занесенню та поширенню хвороб, що мають міжнародне значення (пов'язаних з інфекційним, хімічним, радіоактивним чи невідомого походження агентом), локалізації та ліквідації їх випадків, спалахів та епідемій шляхом вжиття відповідних заходів реагування з позиції громадського здоров'я, які співмірні з ризиками для здоров'я населення і обмежені ними та не створюють зайвих перешкод (бар'єрів) для міжнародних поїздок осіб, міжнародних перевезень і торгівлі.

2. У цих Правилах терміни вживаються у такому значенні:

відповідальні органи – центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я; центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, екологічної та в межах повноважень, передбачених законом; центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну аграрну політику, державну політику у сферах сільського господарства та з питань продовольчої безпеки держави, охорони прав на сорти рослин, тваринництва, рослинництва, розвитку сільських територій, садівництва, виноградарства, виноробства, хмелярства, харчової і переробної промисловості; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону; центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, карантину та захисту рослин, ідентифікації та реєстрації тварин, санітарного законодавства, санітарного та епідемічного благополуччя населення (крім виконання функцій з реалізації державної політики у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження); центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну митну політику, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань митної справи; центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпеки

використання ядерної енергії; інші центральні органи виконавчої влади, та їх підприємства, установи організації, що забезпечують виконання завдань визначеними цими Правилами у межах повноважень та функцій у визначених сферах компетенції, забезпечувати здійснення медико-санітарних заходів, інспекції під контролем представника компетентного органу та визначених видів державного нагляду (контролю);

визначений пункт – пункт пропуску через державний кордон та контрольний пункт в'їзду – виїзду, що працюють в Україні, в якому забезпечено виконання вимог розділу «В» додатка 1 до Міжнародних медико-санітарних правил;

компетентний орган – центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я (МОЗ), який відповідальний за дотримання, виконання та застосування відповідних медико-санітарних заходів у межах території України відповідно до цих Правил та Міжнародних медико-санітарних правил;

медико-санітарна документація – супровідна документація, що містить медико-санітарну інформацію відносно осіб, що здійснюють міжнародну поїздку, щодо даних медичного обстеження, вакцинації чи інших профілактичних заходів (міжнародне свідоцтво про вакцинацію/ профілактику), вантажу, а також транспортних засобів, що здійснюють міжнародні перевезення (морська медико-санітарна декларація, медико-санітарної частини Генеральної декларації повітряного судна, свідоцтво про звільнення судна від санітарного контролю, свідоцтво про проходження судном санітарного контролю);

медичний (санітарний) огляд – огляд членів екіпажу (бригад), пасажирів за клініко-епідеміологічними показаннями шляхом їх опитування та перевірки морської медико-санітарної декларації, медико-санітарної частини загальної декларації повітряного судна, свідоцтва про звільнення судна від санітарного контролю, свідоцтва про проходження судном санітарного контролю, міжнародного свідоцтва про вакцинацію або профілактику та проведення неінвазійних досліджень, який здійснюється санітарно-карантинним підрозділом представника компетентного органу;

Міжнародні медико-санітарні правила (2005) — документ, прийнятий 23 травня 2005 року Всесвітньою асамблеєю охорони здоров'я, який набрав чинності для України з 15 червня 2007 року та регламентує питання запобігання транскордонному та внутрішньодержавному поширенню хвороб, небезпечних чинників інфекційного, хімічного, радіаційного чи невідомого походження, захисту від їх негативного впливу населення та середовища життєдіяльності людини, а також вжиття відповідних заходів, або інший документ, який буде прийнятий у майбутньому на його заміну;

Національний координатор з питань Міжнародних медико-санітарних правил – національний центр, визначений компетентним органом, котрий у будь-який час має зв'язок з Контактними пунктами ВООЗ з Міжнародних медико-санітарних правил у відповідності до діючих Міжнародних медико-санітарних правил;

представники компетентного органу – мережа центрів контролю та профілактики хвороб, уповноважених на проведення епідеміологічних розслідувань та здійснення медико-санітарних заходів, у тому числі на державному кордоні, (організаційних, протиепідемічних та профілактичних), з метою недопущення поширення на території України інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення та інших ризиків та загроз для здоров'я населення. Представники компетентного органу перебувають у пунктах пропуску через державний кордон;

санітарно-карантинний підрозділ представника компетентного органу – підрозділ представника компетентного органу, у тому числі відокремлений, який перебуває та функціонує у пункті пропуску через державний кордон;

Інші терміни у цих Правилах використовуються у значеннях, наведених у Митному кодексі України, законах України «Про систему громадського здоров'я», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про державний кордон України» та інших нормативно-правових актах.

II. Сфера застосування та загальні вимоги

Заходи, передбачені цими Правилами, здійснюються відповідно до законів України, Міжнародних медико-санітарних правил (далі – ММСП), нормативно-правових актів та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

1. Ці Правила застосовуються:

при перетині особою державного кордону України;

при переміщенні багажу, вантажу, транспортних засобів, контейнерів, товарів, поштових відправлень через державний кордон України;

при виконанні медико-санітарних заходів у межах території України для запобігання поширенню хвороб та реагування на події або надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я.

2. Ці Правила спрямовані на захист населення від:

інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення відповідно до додатку 1 до цих Правил, які можуть спричинити виникнення надзвичайної ситуації у сфері громадського здоров'я і потребуватимуть прийняття рішень щодо вжиття медико-санітарних заходів та міжнародних скоординованих дій реагування;

хвороб та інших небезпечних подій, що визначені як надзвичайна ситуація у сфері громадського здоров'я, що має міжнародне значення, та потребують прийняття рішень щодо вжиття медико-санітарних заходів;

надзвичайних ситуацій у сфері громадського здоров'я, пов'язані із ввезенням на територію України багажів, вантажів, контейнерів, засобів перевезення, товарів та поштових відправлень, що створюють чи можуть створювати ризик для здоров'я населення.

Прийняття рішень Національним координатором з питань ММСП для оцінки ситуації та події, яка може бути кваліфікована як надзвичайна в системі громадського здоров'я, у тому числі така, що може мати міжнародне значення, здійснюються за схемою, відповідно до додатку 2 до цих Правил.

3. Ці Правила є обов'язковими до виконання усіма органами державної влади та місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, що проживають або тимчасово перебувають на території України, чи мають намір здійснити перетин державного кордону України.

4. Заходи, передбачені цими Правилами здійснюються в рамках функціонування єдиної державної системи цивільного захисту відповідно до Положення про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 року №11 (Офіційний вісник України 2014 р., №8 ст. 245) та відповідно до визначених видів державного нагляду (контролю) передбачених Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

5. Компетентний орган для забезпечення виконання цих Правил:

взаємодіє з відповідальними органами, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування у вирішенні питань запобігання занесенню та поширенню хвороб та інших подій, що мають міжнародне значення, зазначених у пункті 1 розділу I цих Правил, та координує їх діяльність при виконанні цих Правил;

формує мережу представників компетентного органу;

погоджує створення санітарно-карантинних підрозділів представника компетентного органу (далі – санітарно-карантинний підрозділ);

здійснює моніторинг та координує в межах повноважень здійснення медико-санітарних заходів щодо виконання цих Правил, із залученням у разі необхідності представників відповідальних органів, суб'єктів господарювання;

подає у порядку, встановленому законодавством, до Кабінету Міністрів України для затвердження перелік визначених пунктів;

вносить пропозиції щодо відкриття (закриття) визначених пунктів пропуску у встановленому законодавством порядку,

забезпечує інформування щодо виникнення і поширення хвороб або інших надзвичайних ситуацій у сфері громадського здоров'я;

визначає вимоги щодо комплексу заходів санітарної охорони державного кордону та території України, координує діяльність органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з цих питань;

подає в установленому порядку пропозиції щодо обмеження або заборони в'їзду на територію України її громадян, іноземців та осіб без громадянства з держав або регіонів у зв'язку з неблагополучною епідемічною ситуацією на їх території;

затверджує санітарні норми, правила, нормативи, вимоги, регламенти, щодо багажу, вантажу, транспортних засобів та інших товарів і предметів;

на підставі інформації, отриманої від Національного координатора з питань ММСП, організовує та координує в межах повноважень здійснення медико-санітарних заходів щодо готовності, запобігання, реагування і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у сфері громадського здоров'я на національному та/або регіональному рівнях.

6. Національний координатор з питань ММСП забезпечує цілодобовий зв'язок із МОЗ, Контактним пунктом ВООЗ з ММСП, представниками компетентного органу, санітарно-карантинними підрозділами представника компетентного органу, відповідальними органами, іншими органами державної влади та закладами охорони здоров'я з метою своєчасного обміну інформацією про:

надзвичайні події, що створюють ризик для здоров'я населення, і прийняті рішення щодо проведення медико-санітарних заходів;

зміни епідемічної ситуації в Україні та за кордоном;

країни, що мають заражені райони;

надзвичайні події у сфері громадського здоров'я, що мають міжнародне значення, та інші події, що створюють ризик для здоров'я населення, які відбулися в інших країнах та на території України.

Така інформація постійно оновлюється і щодоби подається МОЗ та Контактному пункту ВООЗ з ММСП до повної локалізації та ліквідації наслідків надзвичайної ситуації або події, що створює ризик для здоров'я населення, та містить, зокрема, відомості щодо:

визначення надзвичайної ситуації чи події, що створює ризик для здоров'я населення;

результатів лабораторних досліджень;

джерел та факторів передачі захворювання;

кількості випадків захворювань і смертей;

умов, які впливають на поширення захворювання;

здійснених медико-санітарних заходів.

Не рідше одного разу на рік, Національний координатор з питань ММСП ініціює проведення навчань і тренувань з відповідальними органами, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування з питань вжиття медико-санітарних заходів.

7. Взаємодія фахівців, що здійснюють медичний (санітарний) огляд, медичне обстеження, епідеміологічне розслідування, надання медичної допомоги, здійснення видів державного контролю у пунктах пропуску через державний кордон України, забезпечується згідно цих Правил та відповідно до затверджених МОЗ. Міністерство охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, управління охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, медичні служби міністерств, інші центральні органи виконавчої влади за участю органів місцевого самоврядування здійснюють у межах своїх повноважень медико-санітарні заходи щодо профілактики та боротьби з інфекційними хворобами, що мають міжнародне значення, та забезпечують виконання Комплексних міжвідомчих планів заходів із санітарної охорони території.

8. Не допускаються до ввезення на територію України небезпечні вантажі та товари, ввезення яких заборонено законодавством України, а також вантажі та товари, щодо яких під час проведення перевірки, митного та інших видів контролю у пунктах пропуску через державний кордон відповідальними органами було виявлено, що їх ввезення на територію України створює небезпеку виникнення та поширення хвороб.

9. Дезінсекція, дератизація, дезінфекція, деконтамінація та інші санітарні процедури застосовуються за умови дотримання санітарного законодавства та максимального унеможливлення завдання шкоди чи дискомфорту особам, що

здійснюють поїздки; запобігання завдання шкоди навколишньому середовищу, що в результаті може чинити вплив на громадське здоров'я; запобігання пошкоджень багажу, вантажів, контейнерів, засобів перевезення, товарів, поштових відправлень.

10. У разі невиконання вимог, передбаченими цими Правилами, може бути прийнято рішення про недопущення в'їзду іноземних громадян, осіб без громадянства на територію України та виїзд з території України транспортних засобів, а також ввезення на територію України та вивезення з території України товарів, речовин, відходів, інших вантажів, багажу та поштових відправлень у порядку, передбаченому Митним кодексом України, законами України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про прикордонний контроль», «Про зовнішньоекономічну діяльність», постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2012 року № 150 «Про затвердження Порядку продовження строку перебування та продовження або скорочення строку тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства на території України» (Офіційний вісник України, 2012р. №17, ст. 612), іншими нормативно-правовими актами, що регламентують питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними.

11. У разі виникнення загрози занесення і поширення на території України або занесення з території України на територію іноземної держави хвороб, пов'язаних з інфекційним, хімічним, радіоактивним чинником чи небезпечним агентом невідомого походження, ввезенням та/або вивезенням вантажу, хімічних, біологічних і радіоактивних речовин, відходів та інших предметів, транспортних засобів тощо, небезпечних для здоров'я людини та середовища її життєдіяльності, перетин державного кордону у пунктах пропуску за рішенням Кабінету Міністрів України може бути тимчасово обмежено чи припинено. Перетин державного кордону в таких випадках здійснюється у визначених пунктах. Перелік визначених пунктів затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням МОЗ. У зазначених пунктах, за рішенням компетентного органу утворюються та функціонують санітарно-карантинні підрозділи, в яких забезпечено виконання вимог Міжнародних медико-санітарних правил (2005).

12. Усі питання щодо санітарної охорони території України не врегульовані цими Правилами регулюються Міжнародними медико-санітарним правилами.

III. Обмін інформацією, взаємодія та прийняття рішень

1. Відповідальні органи у разі надходження та/або отримання інформації, пов'язаної із потенційним ризиком для життя та здоров'я населення, про джерело інфекції чи контамінації, включаючи переносників та резервуари, які можуть

призвести до міжнародного розповсюдження хвороби, негайно, але не пізніше 6 годин, повідомляють про це представника компетентного органу відповідної адміністративно-територіальної одиниці та санітарно-карантинний підрозділ представника компетентного органу у разі виявлення ризику у пункті пропуску, який не пізніше ніж протягом 12 годин у встановленому порядку інформує – Національного координатора з питань ММСП та компетентний орган.

2. У разі виявлення випадку хвороби (підозри на хворобу чи інфікування, носійство збудника) заклад охорони здоров'я, який виявив цей випадок, повідомляє представника компетентного органу відповідної територіально-адміністративної одиниці у формі та в строк визначений Порядком ведення обліку, звітності та епідеміологічного нагляду (спостереження) за інфекційними хворобами, затверджений наказом МОЗ.

3. Представник компетентного органу, у разі отримання повідомлення відповідно до пункту 1 розділу III цих Правил, невідкладно проводить заходи з епідеміологічного нагляду (спостереження) та протягом 12 годин надсилає екстрене повідомлення Національному координатору з питань ММСП та компетентному органу про зміст та здійснені медико-санітарні заходи.

4. Посадові особи, що здійснюють державний прикордонний та митний контроль, а також інші види контролю у пункті пропуску, у разі звернення до них осіб зі скаргами на стан здоров'я, зокрема з ознаками інфекційної хвороби, негайно повідомляють працівника санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу для супроводу цієї особи до приміщення санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу або до іншого приміщення для проведення первинного медичного (санітарного) огляду і опитування.

5. Працівник санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу здійснює первинний медичний (санітарний) огляд і опитування особи з ознаками розладу здоров'я, зокрема з ознаками (наявністю підозри) інфекційної хвороби, з метою встановлення причин погіршення стану здоров'я. За результатами первинного медичного (санітарного) огляду та опитування працівник санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу забезпечує організацію надання необхідної медичної допомоги шляхом звернення до закладу охорони здоров'я відповідної адміністративно-територіальної одиниці, визначеного МОЗ для надання медичної допомоги особі з ознаками розладу здоров'я.

6. Працівник санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу, у разі виявлення випадку хвороби, яка має міжнародне значення (підозри на інфекційну хворобу чи на інфікування, носійство збудника тощо), інформує протягом 2 годин про цей випадок представника компетентного

органу відповідної адміністративно-територіальної одиниці та Національного координатора з питань ММСП.

7. Національний координатор з питань ММСП оцінює подію, що сталася, згідно з додатком 2 до цих Правил та, у разі необхідності, повідомляє Контактний пункт ВООЗ з питань ММСП та компетентний орган.

У разі виявлення події, що створює ризик для життя та здоров'я населення згідно зі схемою, наведеної в додатку 2 до цих Правил, Національний координатор з питань ММСП протягом 12 годин інформує компетентний орган та не пізніше 24 годин з моменту виявлення Контактний пункт ВООЗ з питань ММСП.

8. Відповідальні органи, Національний координатор з питань ММСП, представники компетентного органу забезпечують обмін відомостями та даними засобами інформаційних систем таких органів, зокрема, щодо прізвища, ім'я, по батькові (за наявності) особи, дати народження, громадянства, дати перетину державного кордону України, паспортного документа громадянина України, іноземця, особи без громадянства, зареєстрованого місця проживання (за наявності), місця фактичного проживання, інформації про засоби зв'язку (номер телефона), обмін цими відомостями між собою для виконання вимог цих Правил.

9. Національний координатор з питань ММСП забезпечує цілодобовий зв'язок із компетентним органом, заінтересованими відповідальними органами, Контактним пунктом ВООЗ з ММСП, представниками національних координаторів з питань ММСП інших країн, представниками компетентного органу, санітарно-карантинними підрозділами представників компетентного органу, закладами громадського здоров'я з метою своєчасного обміну інформацією щодо:

надзвичайні ситуації та події, що створюють ризик для життя та здоров'я населення, і прийняті рішення щодо проведення медико-санітарних заходів;

зміну епідемічної ситуації в Україні та за її межами;

наявність ендемічних територій, їх характеристики, причини визначення їх такими територіями;

надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я, що мають міжнародне значення, та інші події, що створюють ризик для здоров'я населення, які відбулися на території України та в інших країнах.

Зазначена інформація постійно оновлюється і подається компетентному органу та Контактному пункту ВООЗ з питань ММСП на визначені електронні

адреси (засобами електронного зв'язку) до повної локалізації та ліквідації наслідків надзвичайної ситуації або події, що створює ризик для життя та здоров'я населення. Така інформація містить, зокрема, відомості щодо:

визначення надзвичайної ситуації або події, що створює ризик для життя та здоров'я населення;

результатів епідеміологічного нагляду (спостереження);

результатів лабораторних досліджень;

ймовірного джерела інфекції;

факторів передачі хвороби;

кількості випадків захворювань і смертей;

умов, які впливають на поширення захворювання;

здійснених медико-санітарних заходів та їх результатів.

Представники компетентного органу забезпечують можливість цілодобового зв'язку із Національним координатором з ММСП, компетентним(и) органом(ами), закладами охорони здоров'я та відповідальними органами.

10. У разі наявності фактичних даних про подію, яка може створити надзвичайну ситуацію у сфері громадського здоров'я, незалежно від походження чи джерела, яка може створити надзвичайну ситуацію у сфері громадського здоров'я, що має міжнародне значення, Національний координатор з питань ММСП надсилає на електронну адресу Контактного пункту ВООЗ медико-санітарну інформацію, зазначену у пункті 9 розділу III цих Правил.

11. У випадку виникнення ситуації, яка не є надзвичайною, що має міжнародне значення, та не потребує інформування відповідно до додатку 2 цих Правил. Національний координатор з питань ММСП може звернутись до ВООЗ через контактний пункт ВООЗ з ММСП з метою консультацій щодо вжиття належних медико-санітарних заходів, а також з проханням про надання допомоги в проведенні інтерпретації та оцінки наявних епідеміологічних даних відносно ситуації, що склалася.

12. У разі звернення ВООЗ через контактний пункт з питань ММСП до Національного координатора з питань ММСП щодо перевірки інформації (уточнення, роз'яснення, підтвердження, спростування), яка стала відома ВООЗ

із інших джерел, Національний координатор з питань ММСП протягом 24 годин інформує ВООЗ у зворотному зв'язку про отримані дані щодо ризику для життя та здоров'я населення, як на території України так і на території інших країн, у результаті експортованих чи імпортованих:

випадків захворювань людей;

переносників інфекцій чи контамінації;

контамінованих товарів.

13. У разі надходження запиту від ВООЗ щодо надання додаткової інформації відносно події, яка визначена як така, що має ознаки надзвичайної ситуації у сфері громадського здоров'я, що має міжнародне значення, Національний координатор з питань ММСП вживає всі необхідні заходи щодо отримання додаткової необхідної інформації та зворотного інформування ВООЗ.

При отриманні рекомендацій ВООЗ Національний координатор з питань ММСП забезпечує їх розгляд із залученням компетентного та відповідальних органів.

14. За результатами оцінки інформації, що надійшла від Національного координатора з питань ММСП відповідно до пункту 9 розділу III цих Правил про виявлення події, що створює виникнення надзвичайної ситуації у сфері громадського здоров'я, яка має міжнародне значення, чи події, що створює ризик для життя та здоров'я населення, компетентний орган протягом 24 годин організовує та координує в межах повноважень здійснення відповідних медико-санітарних заходів щодо готовності, запобігання, реагування і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у сфері громадського здоров'я.

При виборі та застосуванні медико-санітарних заходів обов'язково враховується інформація, надана Національним координатором з питань ММСП, та що має відношення до події, а саме:

дані епідеміологічного нагляду (спостереження);

інформація про подію, що сталася;

міжнародні документи та стандарти ВООЗ;

тимчасові/постійні рекомендації Генерального директора ВООЗ;

інформація про епідемічну ситуацію в інших країнах та заходи, які вжиті у цих країнах;

інформація про заходи, вжиті іншими державами;

рекомендації інших міждержавних та/чи міжнародних організацій;

медико-санітарні заходи, що за результатами оцінки ризику події забезпечують належний рівень захисту здоров'я населення та не створюють більших обмежень для міжнародних перевезень та торгівлі, ніж інші можливі альтернативні заходи.

15. Медичний (санітарний) огляд відносно осіб, що здійснюють поїздку, проводиться працівниками санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу до здійснення інших видів контролю у пунктах пропуску через державний кордон та передбачає:

розгляд інформації щодо історії та маршрути поїздок у заражені райони;

перевірку документів, що засвідчують проходження медичного (санітарного) обстеження та лабораторних досліджень;

перевірку документації, що засвідчує вакцинацію чи інші профілактичні заходи передбачені чинним законодавством;

вимогу щодо проходження вакцинації чи інших профілактичних заходів передбачених чинним законодавством;

здійснення медико-санітарного спостереження за підозрілими на зараження особами;

надання пропозицій посадовим особам, що здійснюють заходи контролю у пунктах пропуску через державний кордон щодо застосування медико-санітарних заходів відносно багажу з підозрою на зараження, контейнерів, засобів перевезення або товарів;

здійснення заходів щодо ізоляції чи вжиття інших медико-санітарних заходів відносно осіб підозрілих на зараження;

здійснення заходів щодо відслідковування контактів з підозрілими на зараження або з хворими особами.

16. Медичний (санітарний) огляд відносно багажу, вантажів, контейнерів, засобів перевезення, товарів та поштових відправлень, проводиться

працівниками санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу та передбачає:

перевірку морської медико-санітарної декларації або медико-санітарної частини загальної декларації повітряного судна, свідоцтва про звільнення судна від санітарного контролю/свідоцтва про проходження судном санітарного контролю та інших товаросупровідних документів;

проведення огляду;

перевірку документів, що засвідчують вжиття заходів щодо ліквідації інфекції або контамінації перед виїздом або транзитом;

здійснення заходів щодо обробки багажу, вантажу, контейнерів, засобів перевезення товарів, поштових відправлень чи людських та тваринних останків для ліквідації інфекції чи контамінації, включаючи переносників та резервуари;

здійснення відповідних медико-санітарних заходів для забезпечення безпечної обробки та транспортування людських останків;

надання пропозицій посадовим особам, що здійснюють заходи контролю у пунктах пропуску через державний кордон щодо забезпечення ізоляції;

надання пропозицій щодо вилучення та знищення заражених або підозрілих на зараження багажу, вантажів, контейнерів, засобів перевезення, товарів та поштових відправлень у разі, якщо інші доступні види обробки не є успішними.

17. Виконання санітарних та протиепідемічних заходів щодо запобігання поширенню хвороб, що мають міжнародне значення є обов'язковими для виконання центральними і місцевими органами виконавчої влади, суб'єктами господарювання та підприємствами усіх форм власності, на території яких розташовані пункти пропуску, адміністраціями транспортних засобів, що здійснюють виробничу діяльність у межах території України, незалежно від національного походження, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, що проживають або тимчасово перебувають на території України чи мають намір здійснити міжнародну поїздку на територію України.

18. Медико-санітарні заходи, щодо осіб, багажу, вантажів, контейнерів, засобів перевезення, товарів, поштових відправлень та людських останків, які здійснюють перетин державного кордону та прибувають із зараженого району, застосовуються повторно при прибутті у разі, якщо виявлені факти та/або дані свідчать про неефективність застосованих медико-санітарних заходів, або виявлено відсутність їх проведення в пункті відправлення.

19. У разі отримання від ВООЗ інформації щодо виникнення в інших державах надзвичайної ситуації у сфері громадського здоров'я, що має міжнародне значення, відповідних медико-санітарних заходів, рекомендованих ВООЗ, Національний координатор з питань ММСП інформує представника компетентного органу у визначених пунктах пропуску протягом 24 годин для здійснення відповідних медико-санітарних заходів.

20. Національний координатор з питань ММСП протягом 24 годин інформує відповідальні органи щодо рекомендацій ВООЗ про наявні ризики для життя та здоров'я та про списки країн (територій, регіонів), що потребують за даними ВООЗ проведення медико-профілактичних заходів (вакцинації чи прийому профілактичних засобів, наприклад, протималярійних препаратів, препаратів йоду тощо) у разі здійснення міжнародної поїздки до таких країн.

21. Національний координатор з питань ММСП, заклади охорони здоров'я при інформуванні (консультуванні) осіб, що мають намір здійснити міжнародну поїздку чи здійснюють таку поїздку, повідомляють про ризики для життя та здоров'я за маршрутом поїздки та про медико-профілактичні заходи, які необхідно вживати.

22. Дипломатичні представництва, консульські установи та торговельні представництва України за кордоном у разі отримання інформації щодо виявлених інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, на територіях держав, де раніше такі хвороби не були зареєстровані, негайно надсилають компетентному органу та Національному координатору з питань ММСП відповідне повідомлення із зазначенням зараженого району, кількості хворих осіб та вжитих медико-санітарних заходів.

IV. Медико-санітарні вимоги у пунктах пропуску через державний кордон України

1. Пункти пропуску через державний кордон України функціонують у відповідності до Положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2010 року № 751 (Офіційний вісник України 2010 р., №65, ст.2265) та цих Правил.

2. Медико-санітарні заходи у пунктах пропуску через державний кордон України застосовуються до території таких пунктів; транспортних засобів, що здійснюють міжнародні перевезення; операторів перевезення та судновласників; членів екіпажів та пасажирів літаків, морських суден та суден внутрішнього плавання, що здійснюють міжнародну поїздку; бригад поїздів; водіїв

автотранспорту; осіб, що здійснюють поїздку; багажу, товарів та вантажів, що перевозяться через кордон.

3. Адміністрації порту, аеропорту, наземного транспортного вузла у пунктах пропуску забезпечують умови для:

здійснення контролю багажу, вантажів, контейнерів, засобів перевезення, товарів, поштових відправлень та людських останків, які відправляються чи прибувають із заражених районів з метою підтвердження факту відсутності джерел інфекції чи контамінації, включаючи переносників та резервуари;

здійснення медичного (санітарного) огляду членів екіпажів, пасажирів, бригад санітарно-карантинним підрозділом представника компетентного органу;

організації безперешкодного доступу та роботи санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу на територію пунктів пропуску для забезпечення проведення необхідних медико-санітарних заходів;

створення спеціально відведеного місця для опитування та медичного (санітарного) огляду осіб, що здійснюють поїздку, їх тимчасової ізоляції у разі підозри на зараження;

виділення санітарно-карантинним підрозділам представника компетентного органу санітарних причалів, стоянок – у міжнародних морських (річкових) портах, аеропортах, санітарних майданчиків – у пунктах пропуску на автомобільних дорогах, санітарних тупиків – на прикордонних залізничних станціях, обладнаних під'їзними коліями, огорожею, системами водопостачання, каналізації, освітлення, засобами телефонного зв'язку, дезінфекційними засобами та обладнанням;

укомплектованості та збереження у належному стані захисного одягу, засобів індивідуального захисту, необхідного медичного обладнання, лікарських та профілактичних засобів, дезінфекційних, дератизаційних, дезінсекційних засобів;

оперативного інформування операторів перевезень про наміри застосування заходів та методів контролю до засобу перевезення, а також прийняті рішення відповідно до цих Правил;

проведення перевірки засобів перевезення із залученням відповідальних органів;

перевірки медико-санітарної документації відповідно до розділу VIII цих Правил;

видачі Свідоцтва про звільнення судна від санітарного контролю чи Свідоцтва про проходження судном санітарного контролю;

утримання у належному санітарному стані території та розміщених на ній об'єктів;

доступу до питного водопостачання та громадських вбиральнь, утримання їх в належному санітарному стані;

захисту території та розташованих на ній будівель і транспортних засобів від проникнення гризунів, комах і проведення медико-санітарних заходів щодо боротьби з гризунами, комарами та іншими комахами;

контролю за роботою закладів у пунктах пропуску, що обслуговують осіб, які здійснюють поїздку, засоби перевезення, поштові відправлення, багаж, вантаж, контейнери, товари та людські останки, у тому числі проведення перевірки та медичного (санітарного) огляду;

моніторингу та контролю за скидом суднами стічних вод, відходів, баластних вод та інших потенційно небезпечних речовин, які можуть контамінувати воду у порту, річці чи каналі, озері або іншому міжнародному водному шляху;

організації та контролю за видаленням та знезараженням відходів, стічних вод, забракованих харчових продуктів, продуктів життєдіяльності людей чи тварин, стічних вод та будь-яких інших контамінованих речовин із засобу перевезення;

проведення заходів з дезінфекції, дезінсекції, дератизації та деконтамінації з профілактичною метою та за епідемічними показаннями щодо багажу, вантажів, засобів перевезення, товарів, поштових відправлень та людських останків, а також у визначених випадках за санітарну обробку осіб;

забезпечення відповідних заходів реагування на події, що визначені як надзвичайна ситуація у сфері громадського здоров'я, що має міжнародне значення, шляхом розробки та підтримки плану заходів у разі надзвичайної ситуації у сфері громадського здоров'я (далі – план заходів);

оперативного інформування Національного координатора з питань ММСП;

безперервного зв'язку з санітарно-карантинним підрозділом представника компетентного органу щодо здійснення медико-санітарних заходів згідно з цими Правилами.

Забезпечення проведення лабораторних досліджень, проведення заходів з дезінфекції, дезінсекції, дератизації та деконтамінації може проводитися санітарно-карантинними підрозділами представника компетентного органу або іншими суб'єктами господарювання на договірних умовах.

4. При надходженні інформації від Національного координатора з питань ММСП щодо надзвичайної ситуації, що має міжнародне значення, або щодо події, що створює ризик для життя та здоров'я населення, представник компетентного органу приймає рішення щодо вжиття медико-санітарних заходів відповідно до цих Правил.

5. Санітарно-карантинний підрозділ представника компетентного органу у пунктах пропуску при отриманні інформації від адміністрації або уповноваженого члена екіпажу засобу перевезення до його прибуття про відсутність на ньому осіб, хворих/заражених та/або підозрілих на зараження, а також комах, що є переносниками хвороб, загиблих тварин, радіаційних чи хімічних аварій при здійсненні перевезення небезпечних вантажів, надає право на вільну практику.

6. У разі наявності інформації про відсутність на транспортному засобі осіб хворих/заражених та/або підозрілих на зараження на інфекційні захворювання, що мають міжнародне значення, виникнення радіаційних чи хімічних аварій на борту при перевезенні небезпечних вантажів, медико-санітарні заходи не застосовуються до:

літаків, що прибувають з епідемічно безпечних районів;

літаків, що здійснюють транзит, у випадках, якщо місце розташування літака буде обмежене окремою зоною аеропорту без права здійснення посадки чи висадки пасажирів, завантаження або розвантаження вантажів; таким літкам дозволено отримати на борт запаси палива, води, продовольчих товарів за умови дотримання санітарного законодавства та під контролем відповідальних органів;

морських суден та суден внутрішнього плавання, що прибувають з епідемічно безпечних районів на інфекційні захворювання та/або проходять транзитним морським шляхом або внутрішніми водами в порт, що знаходиться на території іншої держави;

морських суден та суден внутрішнього плавання, що проходять без заходу/прибуття в порт чи висадки членів екіпажу та пасажирів на берег;

наземних транспортних засобів, що прибувають з епідемічно безпечних районів та проходять транзитом без здійснення посадки чи висадки пасажирів, завантаження або розвантаження вантажів.

7. Транспортні засоби, що прибувають із ендемічних країн на інфекційні захворювання або до яких наявна інформація про події, які містять ознаки надзвичайної ситуації у сфері громадського здоров'я, що має міжнародне значення, а також такі, що мають на борту товари, хімічні, біологічні чи радіоактивні речовини, відходи чи інші вантажі, небезпечні для життя та здоров'я людини, члени екіпажу/пасажирів/бригади, транспортний засіб щодо наявності (відсутності) інфекції, контамінації підлягають медичному (санітарному) огляду представниками компетентного органу.

Перевірка наземних транспортних засобів здійснюється лише за санітарно-епідеміологічними показаннями (наявність хворих/заражених та/або підозрілих на зараження, переносників хвороб чи слідів їх перебування, при наявності небезпечних вантажів при порушенні цілісності упаковки з ознаками витоку вмісту).

8. Перевірка засобів перевезення, що прибувають, передбачає:

оцінювання інформації, що надходить від екіпажів засобів перевезення (командира чи відповідальної особи) до його прибуття, відповідно до даних Морської медико-санітарної декларації, Медико-санітарної частини Генеральної декларації літака, санітарних журналів рейсових наземних транспортних засобів;

перевірку при прибутті медико-санітарної документації: Морської медико-санітарної декларації, Медико-санітарної частини Генеральної декларації літака, свідоцтва про звільнення судна від санітарного контролю чи свідоцтва про проходження судном санітарного контролю;

візуальний огляд транспортних засобів (системи водопостачання та водовідведення, об'єктів харчування, збору та видалення відходів), контейнерів, вантажів та товарів, що ввозяться на територію України, а також огляд на наявність переносників хвороб чи слідів їх перебування;

перевірку товарно-транспортних накладних та інших супровідних документів, передбачених законодавством;

радіаційний контроль засобів перевезення, вантажів та товарів;

У разі виявлення ризику для здоров'я населення перевірка засобів перевезення, що прибувають, передбачає:

проведення медичного (санітарного) обстеження членів екіпажу, водіїв (машиністів) наземних транспортних засобів та працівників поїздів, пасажирів: медичного (санітарного) огляду, термометрії, перевірки свідоцтва про вакцинацію чи інші засоби профілактики;

поглиблений огляд засобів перевезення, вантажів та товарів, що супроводжується зняттям пломб, печаток, відкриттям контейнерів, упаковок вантажу чи товарів будь-якого об'єму з метою перевірки дотримання санітарного законодавства чи інших актів законодавства при їх перевезенні;

індикація потенційно небезпечних хімічних речовин з метою виявлення контамінації транспортного засобу чи вантажу;

відбір зразків вантажів, товарів для проведення експертизи з метою встановлення їх відповідності показникам безпечності;

відбір зразків води, повітря, ґрунту на території пункту пропуску.

9. Якщо за результатами перевірки засіб перевезення вважається зараженим, санітарно-карантинним підрозділом представника компетентного органу приймається рішення щодо необхідності здійснення дезінфекції, дератизації, дезінсекції, деконтамінації.

Дератизація морських суден та суден внутрішнього плавання проводиться при пустих трюмах, крім випадків, коли розвантаження судна є неможливим. У разі, якщо такі судна заповнені баластом, дератизація здійснюється до завантаження.

Заключна дезінфекція, дератизація, дезінсекція, деконтамінація здійснюються після розвантаження, у окремій зоні (майданчику, причалі, стоянці, тупику тощо).

По завершенні проведення дезінфекції, дератизації, дезінсекції, деконтамінації представником санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу вноситься відмітка у медико-санітарну документацію засобу перевезення.

10. У випадку неможливості проведення медико-санітарних заходів, дезінфекції, дезінсекції, дератизації та деконтамінації допускається дозвіл на виїзд за умови сповіщення адміністрацією пункту пропуску адміністрації наступного пункту в'їзду (прибуття) засобу перевезення про необхідність вжиття таких заходів при прибутті у пункт призначення.

11. Санітарно-карантинний підрозділ представника компетентного органу приймає рішення щодо:

дозволу здійснення посадки чи висадки пасажирів, завантаження чи розвантаження вантажів, багажу, бортових запасів в аеропорту – для літаків, в морському (річному) порту – членів екіпажу/пасажирів морських суден та суден внутрішнього плавання, на автодорожніх та залізничних станціях міжнародного сполучення – для наземного транспорту;

необхідності постановки транспортного засобу на окрему (санітарну) стоянку, причал, санітарну ділянку для проведення медико-санітарних заходів (за наявності осіб хворих/заражених та/або підозрілих на зараження, переносників хвороб чи слідів їх перебування, при незадовільному санітарному стані транспортного засобу чи окремих його ділянок, які можуть призвести до виникнення та поширення хвороб серед пасажирів та екіпажу).

12. Контроль засобів перевезення при виїзді з території України передбачає перевірку:

відносно морського судна – свідоцтва про звільнення судна від санітарного контролю чи свідоцтва про проходження судном санітарного контролю, перевірку наявності дійсних медичних особистих документів у членів екіпажу щодо стану здоров'я морської медико-санітарної декларації;

відносно літака – медико-санітарної частини Генеральної повітряної декларації з відміткою про дату та час останньої проведеної дезінфекції, дезінсекції, дератизації та інших медико-санітарних заходів;

відносно поїздів – Книги запису про санітарний стан поїзду;

відносно пасажирів та екіпажу, що здійснюють поїздку до ендемічно неблагополучних країн, – свідоцтва про вакцинацію чи інші профілактичні заходи; відсутність у пасажирів свідоцтва про вакцинацію чи інші профілактичні заходи не є підставою для недопущення виїзду.

V. Медико-санітарні вимоги щодо попередження завезення та розповсюдження (поширення) хвороб

1. Власники засобів перевезення (оператори перевезень) або уповноважена ними особа, що здійснюють міжнародне перевезення, забезпечують:

утримання засобів перевезення у належному санітарному стані;

підготовку екіпажів засобів перевезення з питань профілактики хвороб та проведення первинних медико-санітарних заходів при виявленні хвороб або ознак хвороб чи підозрі на них;

оперативне інформування адміністрації порту, аеропорту, наземного транспортного вузла відповідного пункту пропуску та визначеного пункту пропуску, куди планується здійснення прибуття засобу перевезення, про кожен випадок захворювання серед членів екіпажу та пасажирів, а також про санітарно-епідеміологічний стан на транспортному засобі;

проведення заходів щодо недопущення забруднення навколишнього середовища (акваторії портів, територій аеропортів, територій пунктів пропуску) стічними водами, відходами, побутовими та баластними водами;

захист засобів перевезення від проникнення та розповсюдження гризунів, комах (переносників хвороб);

проведення профілактичних заходів на засобах перевезення з дезінфекції, дезінсекції, дератизації, деконтамінації, а також за епідемічними показаннями;

проведення первинних медико-санітарних заходів у випадку виявлення хвороб серед пасажирів чи членів екіпажу (бригад) під час здійснення міжнародної поїздки;

у разі здійснення засобом перевезення міжнародних поїздок у країни, ендемічні до малярії:

проведення хіміопрофілактики малярії усім членам екіпажу до та під час поїздки до країн ендемічних з малярії;

внесення в індивідуальну картку в суднову медичну документацію транспортного засобу інформації щодо кожного члена екіпажу/пасажиру та проведену хіміопрофілактику (препарат, доза, регулярність та тривалість прийому);

інформування пасажирів про правила та схеми хіміопрофілактики малярії при в'їзді до країн ендемічних з малярії;

застосування репелентів серед членів екіпажу та пасажирів під час стоянки засобу перевезення у місцях з підвищеним ризиком до малярії.

2. У разі виявлення хворого/зараженого та/або підозрілого на зараження на борту засобу перевезення, що здійснює рейс, оператором перевезень (власником засобів перевезення) або уповноваженою ними особою, спільно з санітарно-

карантинним підрозділом представника компетентного органу вживаються наступні заходи:

ізоляція хворого/зараженого та/або підозрілого на зараження до прибуття в найближчий пункт призначення, де існують умови для госпіталізації та лікування; місце ізоляції повинно бути недоступним для переносників хвороб;

негайне інформування засобами електронного зв'язку про таку(і) особу (осіб) адміністрацію пункту призначення з метою оперативної організації проведення необхідних медико-санітарних заходів;

забезпечення забору біологічного матеріалу до початку лікування медичним персоналом за наявності необхідних умов для збереження матеріалу; у разі відсутності медичного персоналу та умов зберігання матеріалу забір не проводиться;

ізоляція осіб, що перебували у контакті з хворим/зараженим та/або підозрілим на зараження, в каюти та інші приміщення;

за усіма контактними особами здійснюється медико-санітарне спостереження та за показаннями проводиться екстрена профілактика;

проведення дезінфекції на судні, а при виявленні гризунів чи слідів їх перебування – дератизації (полеглі гризуни ізолюють в окремі герметичні ємності), при виявленні комах – дезінсекції.

3. У разі виявлення хворого/зараженого та/або підозрілого на зараження у літаку чи на наземному транспорті, що здійснює міжнародну поїздку, оператором перевезень (власником засобу перевезення) або уповноваженою ними особою, що здійснює міжнародне перевезення, вживаються заходи для тимчасової ізоляції у вільному відсіку або на задніх сидіннях літака, салону автобуса, купе поїзда до прибуття в найближчий пункт призначення на шляху поїздки, де наявні умови для госпіталізації та лікування.

4. При прибутті у пункт пропуску засобу перевезення, на якому наявні хворі/заражені особи та/або підозрілі на зараження, чи мертві тварини, відповідальна особа екіпажу засобу здійснює наступні заходи:

невідкладно інформує адміністрацію порту, аеропорту, наземного транспортного вузла про наявність хворих/заражених осіб та/або підозрілих на зараження;

за рішенням санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу, адміністрації порту, аеропорту, наземного транспортного

вузла переміщує засіб перевезення до санітарного причалу, санітарної стоянки, санітарної площадки;

призупиняє висадку членів екіпажу і пасажирів, вивантаження багажу, вантажів до отримання відповідного рішення та забезпечує їх безпечне перебування;

надає, за вимогою, необхідну медико-санітарну інформацію на запит представників санітарно-карантинного підрозділу.

Адміністрація порту, аеропорту, наземного транспортного вузла вживає заходи, передбачені Комплексним міжвідомчим планом заходів із санітарної охорони території, затвердженим місцевими органами виконавчої влади, та забезпечує:

готовність приміщень для забезпечення швидкого медичного (санітарного) огляду та, за потреби, ізоляції;

проведення заходів з дезінфекції засобу перевезення самостійно або за викликом спеціалізованою бригадою спеціалістів;

постачання питної води, харчування, лікарських засобів та медичних виробів, доступ до вбиралень та охорону екіпажу та пасажирів, їх багажу, вантажу, що знаходяться у транспортному засобі до завершення виконання медико-санітарних заходів.

5. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації на території яких виявлено особу з розладами здоров'я пов'язаного з інфекційним, хімічним, радіоактивним чи невідомого походження агентом/чинником на транспортному засобі, забезпечують в залежності від випадку:

готовність бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги (зі спеціально навченим персоналом та з наявністю спеціальних засобів індивідуального захисту (респіратори, рукавиці, костюми) до виїзду у постійному режимі;

готовність закладів охорони здоров'я відповідної адміністративно-територіальної одиниці до реагування на надзвичайну ситуацію у сфері громадського здоров'я, що має міжнародне значення;

готовність закладу(ів) охорони здоров'я до прийому осіб, що підлягають госпіталізації та лікуванню та осіб, що були у контакті з хворим/зараженим, для забезпечення, за потреби, обсервації (ізоляції), медичного (санітарного) обстеження, проведення екстреної профілактики за епідемічними показаннями,

медико-санітарного спостереження до завершення інкубаційного періоду, а також ведення необхідної медичної документації на всіх етапах надання медичної допомоги.

6. Представник компетентного органу, на території якого виявлено випадок хворого/зараженого та/або підозрілого на зараження на борту засобу перевезення, забезпечує:

виїзд бригади фахівців (епідеміологів) для роботи у вогнищі при забезпечення їх відповідними засобами індивідуального захисту;

перевірку медико-санітарної документації на засобі перевезення, опитування осіб та анкетування осіб, що контактували з хворим/зараженим;

прийняття рішення щодо обмежувальних заходів, у тому числі кількості контактних осіб, що підлягають ізоляції, на основі встановленого лікарем попереднього діагнозу та подання відповідного повідомлення в рамках функціонування системи епідеміологічного нагляду (спостереження), єдиної державної системи цивільного захисту (функціональної підсистеми медичного захисту), а також за результатами епідеміологічного розслідування;

відповідно до попередньо встановленого діагнозу визначення переліку та об'ємів медико-санітарних заходів, необхідних для локалізації та ліквідації епідемічного вогнища;

відбір зразків та проведення лабораторних досліджень;

проведення епідеміологічного розслідування із залученням, за необхідності, відповідальних органів;

здійснення контролю за якістю проведення протиепідемічних та інших медико-санітарних заходів на засобах перевезення та у пунктах пропуску;

інформування представника компетентного органу за місцем проживання (перебування) особи, що контактувала з хворим/зараженим про продовження її поїздки з метою забезпечення подальшого медико-санітарного спостереження до завершення інкубаційного періоду за місцем проживання (перебування) такої особи;

інформування Національного координатора з питань ММСП про випадок надзвичайної ситуації відповідно до пункту 2 розділу III цих Правил протягом 18 годин з моменту виявлення та у подальшому щодо епідемічної ситуації у вогнищі та про проведення протиепідемічних та інших медико-санітарних заходів;

здійснення медико-санітарного спостереження за особами, що контактували з хворим, за місцем їх проживання (перебування) до завершення інкубаційного періоду.

7. Засіб перевезення розпочинає посадку пасажирів, завантаження багажу, вантажів та предметів запасу виключно після завершення усіх необхідних медико-санітарних заходів, що засвідчується санітарно-карантинним підрозділом представника компетентного органу.

8. Іноземні громадяни, особи без громадянства, хворі/заражені та/або підозрілі на зараження, госпіталізуються та забезпечуються необхідним лікуванням згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 2014 року № 121 «Про затвердження Порядку надання медичної допомоги іноземцям та особам без громадянства, які постійно проживають або тимчасово перебувають на території України, які звернулися із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, стосовно яких прийнято рішення про оформлення документів для вирішення питання щодо визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, та яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, та компенсації вартості медичних послуг і лікарських засобів, наданих іноземцям та особам без громадянства, які тимчасово проживають або перебувають на території України» (Офіційний вісник України, 2014р., № 37, ст. 988) та в умовах дотримання поваги до їх гідності, прав та основоположних свобод людини мінімізуючи будь-який дискомфорт або страждання, пов'язані із такими заходами, у тому числі:

з урахуванням гендерних, соціокультурних, етнічних чи релігійних питань подорожуючих;

забезпечення або організації належного доступу до харчування та питної води, відповідного житла і одягу, захисту багажу та інших предметів, відповідного медичного обслуговування та лікування, засобами необхідними для спілкування, якщо можливо, зрозумілою для подорожуючих мовою тощо;

надання відповідної допомоги для подорожуючих, які перебувають в обсервації, ізоляції, самоізоляції чи підлягають медичному обстеженню.

У разі відмови осіб, зазначених в абзаці першому цього пункту, від госпіталізації та/або лікування складається письмова відмова від госпіталізації та/або лікування у присутності посадової особи прикордонної служби та забезпечується інформування представника посольства чи консульства.

Іноземні громадяни, особи без громадянства, що відмовились від госпіталізації та лікування, не допускаються до в'їзду на територію України та можуть бути тимчасово ізольовані у окремому приміщенні на території пункту пропуску до вирішення питання щодо їх повернення на територію виїзду (або країну проживання).

9. У випадку смерті особи від інфекційної хвороби на засобі перевезення, що прибуває на територію України передбачається:

зняття і транспортування трупа евакуаційною бригадою до моргу інфекційної лікарні (інфекційного стаціонару), визначеної наказом структурного підрозділу з питань охорони здоров'я місцевих органів виконавчої влади та уповноваженої на проведення розтинів померлих від інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення;

проведення усіх медико-санітарних заходів, що і при виявленні хворого/зараженого та/або підозрілого на зараження.

VI. Медико-санітарні вимоги до вантажів, контейнерів, товарів, багажу та зон завантаження контейнерів

1. На вантажі, контейнери, товари та багаж поширюється застосування медико-санітарних заходів у разі, якщо:

на засобі перевезення були виявлені переносники хвороб чи сліди їх перебування;

відсутня у повному обсязі супровідна документація;

зафіксовано перевищення допустимих значень потужності випромінювання та поверхневого забруднення радіонуклідами;

порушено цілісність контейнеру, упаковки з ознаками витоку вмісту.

2. Зони завантаження контейнерів повинні утримуватись в належних санітарних умовах, за яких відсутня будь-яка можливість потрапляння інфекції до контейнерів чи їх контамінації, включаючи переносників хвороб та резервуари, особливо під час пакування.

У пунктах пропуску з великим об'ємом міжнародних контейнерних перевезень відповідальні органи забезпечують проведення періодичних перевірок зон завантаження контейнерів та контейнерів.

Відправники та одержувачі контейнерів вживають необхідних медико-санітарних заходів для недопущення перехресної контамінації при багаторазовому завантаженні контейнерів.

3. До вантажів, контейнерів, товарів та багажу, що прибувають із заражених районів або щодо яких наявна інформація про надзвичайні ситуації, що мають міжнародне значення, застосовуються заходи з дезінфекції, дератизації, дезінсекції, деконтамінації за епідемічними показаннями, визначеними представником санітарно-карантинного підрозділу.

4. Перевірка потенційно небезпечних для здоров'я вантажів, контейнерів, товарів та багажу здійснюється комісійно, за участі відповідальних органів та санітарно-карантинних підрозділів представника компетентного органу.

5. За результатами перевірки комісією приймається рішення про:

можливість ввезення;

тимчасового призупинення оформлення вантажу у разі відсутності необхідних супровідних документів на такий вантаж, що підтверджують його безпечність та якість, або при неналежному їх оформленні чи невідповідності фактичному вантажу, що перевозиться;

необхідності поглибленого огляду зі зняттям пломб, печаток;

необхідності відбору зразків для проведення відповідних досліджень (лабораторних, інструментальних);

проведення необхідних медико-санітарних заходів;

вжиття заходів щодо притягнення до відповідальності у разі виявлення правопорушення.

6. Результати огляду та оцінки потенційно небезпечного для здоров'я людей та їх середовища життєдіяльності багажу, вантажу, транспортного засобу, надаються відповідальним органам, представники яких здійснювали цей огляд та оцінку, митним органам, а також адміністрації порту, аеропорту, пункту пропуску та санітарно-карантинним підрозділам.

VII. Питання створення, ресурсного забезпечення і функціонування санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу в пунктах пропуску, у яких забезпечено виконання вимог ММСП

1. Для виконання цих Правил у пунктах пропуску, у яких забезпечено виконання вимог розділу «В» додатка 1 до ММСП відповідно до Положення компетентного органу утворюються і функціонують санітарно-карантинні підрозділи представника компетентного органу.

2. Режим роботи санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу визначається представником компетентного органу з урахуванням режиму роботи пункту пропуску.

3. Працівники санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу забезпечують виконання цих Правил шляхом здійснення медико-санітарного спостереження, медичного (санітарного) огляду та проведення медико-санітарних заходів.

4. Штат працівників санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу, визначається компетентним органом, залежно від обсягів пасажиропотоку, кількісних та якісних характеристик багажу, вантажу і транспортних засобів, які переміщуються через державний кордон України у відповідному пункті пропуску.

5. Санітарно-карантинний підрозділ представника компетентного органу керується у своїй діяльності цими Правилами, актами законодавства, які регламентують діяльність пунктів пропуску, та положенням про санітарно-карантинний підрозділ.

6. Працівники санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу зони прикордонного та митного контролю виконують свої повноваження шляхом включення представників компетентного органу до технологічних схем пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними у порядку встановленого законодавством України.

7. Власник об'єкта (об'єктів) нерухомого майна на якому (яких) розміщено та функціонує пункт пропуску для потреб санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу або суб'єкт господарювання якому відповідне нерухоме майно передане на праві оперативного управління чи господарського відання, здійснює:

надання на безоплатних умовах приміщень для розміщення на території пункту пропуску працівників санітарно-карантинного підрозділу, які здійснюють медичний (санітарний) огляд, а також для забезпечення тимчасової обсервації (ізоляції) осіб, стосовно яких є підозра на наявність захворювання, зумовленого хворобою, яка має міжнародне значення, контактних осіб, а також інших осіб, які потребують медичної допомоги;

визначення санітарних причалів та стоянок - у міжнародних морських (річкових) портах, аеропортах; санітарних майданчиків - у пунктах пропуску на автомобільних дорогах; санітарних тупиків - на прикордонних залізничних станціях, обладнаних під'їзними дорогами, огорожею, охороною, системами водопостачання, каналізації, освітлення, засобами телефонного зв'язку тощо;

надання транспортних засобів для оперативного виконання медичного (санітарного) огляду, а у разі потреби транспортування осіб, стосовно яких є підозра на хворобу, що має міжнародне значення, у разі потреби до приміщення санітарно-карантинного підрозділу для їх тимчасової обсервації;

боротьбу з носіями та переносниками хвороб шляхом дезінфекції, дезінсекції та дератизації на об'єктах нерухомого майна пункту пропуску та прилеглих до них територіях, а також у приміщеннях, в яких розташовані санітарно-карантинні підрозділи.

8. Оснащення наданих для потреб санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу приміщень, придбання необхідного обладнання, устаткування, витратних матеріалів тощо здійснюється відповідним представником компетентного органу.

9. Керівник порту, аеропорту або уповноважена ним особа у разі отримання інформації про наявність на транспортному засобі осіб з ознаками розладу стану здоров'я, зокрема ознаками хвороби (підозрою на хворобу), що має міжнародне значення невідкладно повідомляє про це санітарно-карантинний підрозділ, представників відповідальних органів, які здійснюють визначені види державного контролю у пунктах пропуску.

10. Начальники пасажирських поїздів та водії автомобільного транспорту після прибуття до пунктів пропуску за наявності у транспортному засобі осіб з ознаками розладу стану здоров'я, зокрема з ознаками хвороби (підозрою на хворобу), що має міжнародне значення, негайно повідомляють про це санітарно-карантинний підрозділ, представників адміністрації залізничної станції або автостанції, відповідальних органів, які здійснюють визначені види державного контролю у пунктах пропуску.

11. Представники відповідальних органів, що здійснюють контрольні функції у пунктах пропуску на автомобільних дорогах та залізницях, у разі отримання повідомлення про наявність у транспортному засобі хворих осіб та/або осіб з ознаками розладу стану здоров'я, зокрема з ознаками хвороби (підозрою на хворобу), що має міжнародне значення, негайно інформують про це санітарно-карантинний підрозділ представника компетентного органу та припиняють щодо цього засобу, його екіпажу і пасажирів здійснення усіх видів

контролю, а також здійснюють заходи щодо перешкоджання відвідуванню цього транспортного засобу, розвантаженню та висадці з нього членів екіпажу та пасажирів до проведення медичного (санітарного) огляду працівниками санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу.

12. Медико-санітарні заходи, які здійснюються працівниками санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу до здійснення інших видів контролю у пунктах пропуску, зазначених у пунктах 11 – 12 цього розділу цих Правил, передбачають:

медичний (санітарний) огляд членів екіпажу та пасажирів;

перевірку медико-санітарної документації.

13. Працівники санітарно-карантинного підрозділу представника компетентного органу, які здійснюють медико-санітарні заходи, мають право вільного доступу до транспортних засобів, а також в усі приміщення, де можуть перебувати члени екіпажу, пасажирів, їх багаж та вантаж.

14. Медичний (санітарний) огляд здійснюється у разі надходження до санітарно-карантинного підрозділу, інформації про наявність серед членів екіпажу та пасажирів, хворих осіб та/або осіб, з ознаками розладу здоров'я, зокрема ознаками хвороби (підозрою на хворобу), що має міжнародне значення, або про наявність переносників хвороб.

15. У разі отримання санітарно-карантинним підрозділом, інформації про відсутність на транспортному засобі хворих осіб та/або осіб з ознаками розладу стану здоров'я, зокрема ознаками хвороби (підозрою на хворобу), що має міжнародне значення, радіаційних і хімічних аварій медико-санітарний контроль не застосовується до:

літаків, що прибувають з неендемичних територій;

транзитних літаків – у разі, коли місце розташування судна обмежене певною зоною аеропорту без права висадки або посадки пасажирів, завантаження або розвантаження вантажів. Такому літку дозволяється взяти на борт паливо, воду, продовольчі товари;

морських (річкових) суден, що проходять водами, які перебувають під юрисдикцією України, без заходження в порт, висадки на берег і посадки членів екіпажу та пасажирів. Такому судну дозволяється взяти на борт паливо, воду, продовольчі товари;

транзитних наземних транспортних засобів, що прямують із незаражених районів і перетинають територію без посадки і висадки пасажирів, завантаження або розвантаження вантажу, товарів.

16. Транспортним засобам, які зазначені у пункті 15 цього розділу цих Правил, надають вільну практику.

17. У разі коли власник транспортного засобу або уповноважена ним особа відмовляється від застосування протиепідемічних або профілактичних заходів, такому транспортному засобу дозволяється приймати на борт пальне, воду та продукти харчування, але не надається вільна практика.

18. Капітани морських, річкових суден, командири літаків, які прямують до портів, аеропортів України, повідомляють до прибуття у пункт призначення на території України керівнику порту або уповноваженій особі, аеропорту, фірмі-агенту або уповноваженій ним особі та санітарно-карантинному підрозділу представника компетентного органу про епідемічну ситуацію на транспортному засобі, а саме:

капітани морських (річкових) суден — згідно з морською медико-санітарною декларацією за шість годин до прибуття в порт;

командири літаків — згідно з медико-санітарною частиною загальної декларації повітряного судна за 30 хвилин до прибуття в аеропорт.

VIII. Міжнародна медико-санітарна документація

1. До міжнародної медико-санітарної документації відповідно до ММСП відносяться:

Міжнародне свідоцтво про вакцинацію/профілактику (додаток 3);

Морська медико-санітарна декларація (додаток 4);

Медико-санітарна частина Генеральної декларації повітряного судна (додаток 5);

Свідоцтво про звільнення судна від санітарного контролю / Свідоцтво про проходження судном санітарного контролю (додаток 6).

2. Перевірка медико-санітарної документації здійснюється відповідно до цих Правил.

3. Суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність з медичної практики (далі – суб'єкт господарювання) для осіб, що здійснюють поїздку або мають намір здійснити поїздку в ендемічні до хвороб країни (райони), за наявності вакцинації чи здійсненні інших заходів профілактики, видають таким особам міжнародне свідоцтво про вакцинацію/профілактику згідно з додатком 3 до цих Правил.

Міжнародне свідоцтво про вакцинацію/профілактику заповнюється та підписується лікарем або уповноваженим медичним працівником, який здійснює нагляд за введенням вакцини чи інших профілактичних засобів, та засвідчується печаткою (за наявності) суб'єкта господарювання зазначеного в абзаці першому цього пункту, де проведено процедуру. Свідоцтво є недійсним у разі внесення будь-яких змін до свідоцтва, наведеного у додатку 3 до цих Правил, наявності підчищень, виправлень чи незаповнення будь-яких його частин.

Свідоцтво повинно бути підписано власноруч лікарем або уповноваженим медичним працівником, який здійснює нагляд за введенням вакцини чи інших профілактичних засобів, та засвідчено печаткою (за наявності) закладу охорони здоров'я, фізичною особою-підприємця (за наявності), які отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики. Разом з тим, така печатка суб'єкта господарювання не може замінити зазначений власноручний підпис.

Особам, що здійснюють поїздку та мають міжнародне свідоцтво про вакцинацію/профілактику, видане за формою згідно з додатком 3 до цих Правил, не може бути відмовлено у в'їзді внаслідок хвороби, вказаної у такому Свідоцтві, навіть якщо особа прибуває із зараженого району, за виключенням випадків, коли існують підтверджені факти про неефективність проведеної вакцинації чи інших засобів профілактики.

4. Морська медико-санітарна декларація є документом, виданим санітарно-карантинним підрозділом представника компетентного органу, що містить медико-санітарну інформацію відносно морського судна або судна внутрішнього плавання, що здійснюють міжнародну поїздку за формою згідно з додатком 4 до цих Правил.

Капітан судна до прибуття в пункт пропуску або визначений пункт пропуску вивчає медико-санітарну ситуацію на борту та заповнює і надає представнику санітарно-карантинного підрозділу відповідного пункту пропуску Морську медико-санітарну декларацію за формою згідно з додатком 4 до цих Правил, яка також підписується лікарем судна, якщо такий є у складі екіпажу (бригади).

На вимогу представника санітарного-карантинного підрозділу пункту пропуску, куди прибуває судно, капітан судна чи лікар судна, якщо такий є у

складі екіпажу (бригади), надає усю необхідну інформацію про медико-санітарний стан судна.

Представник санітарно-карантинного підрозділу оцінює Морську медико-санітарну декларацію. У разі, якщо надана інформація є неповною або містить ознаки наявності на судні ризиків для здоров'я населення, представник компетентного органу вживає заходи реагування відповідно до Комплексного міжвідомчого плану заходів із санітарної охорони території та цих Правил.

5. Медико-санітарна частина Генеральної декларації повітряного судна відображає медико-санітарну інформацію відносно літака, що здійснює міжнародну поїздку (перевезення).

Командир літака чи уповноважений член екіпажу під час здійснення польоту чи одразу після здійснення посадки у аеропорту надає представнику санітарно-карантинного підрозділу відповідного пункту пропуску Медико-санітарну частину Генеральної декларації літака згідно з додатком 5 до цих Правил.

На вимогу представника санітарно-карантинного підрозділу пункту пропуску куди прибуває літак, командир літака чи уповноважений член екіпажу надають усю необхідну інформацію про медико-санітарний стан на борту літака та вжиті первинні медико-санітарні заходи за потреби.

6. Свідоцтво про звільнення судна від санітарного контролю/Свідоцтво про проходження судном санітарного контролю (далі – суднові свідоцтва) є видом медико-санітарної документації, що видається санітарно-карантинним підрозділом за формою згідно додатку 6 до цих Правил. Перелік санітарно-карантинних підрозділів, що видають суднові свідоцтва, затверджується наказом компетентного органу.

Строк дії суднового свідоцтва складає до 6 місяців. Представником компетентного органу строк дії суднового свідоцтва може бути продовжено не більше, ніж на один місяць у разі, якщо здійснення необхідних медико-санітарних заходів не може бути здійснено у пункті пропуску порту прибуття або якщо відсутні ознаки інфікування або зараження.

Суднові свідоцтва надаються представнику санітарно-карантинного підрозділу капітаном судна або уповноваженим на це членом екіпажу (бригади) при здійсненні прибуття у пункт пропуску.

У разі, якщо суднові свідоцтва, надані санітарно-карантинному підрозділу, втратили чинність (строк дії яких закінчився) або ж зазначена у них інформація свідчить про наявність на судні ознак ризиків для здоров'я населення,

представник компетентного органу вживає заходів, передбачених розділом V цих Правил та у відповідності до Комплексного міжвідомчого плану заходів із санітарної охорони території. Про такі випадки представник компетентного органу обов'язково інформує протягом 12 годин Національного координатора з питань ММСП.

У тих випадках, коли застосовані медико-санітарні заходи є необхідними, за результатами їх здійснення, санітарно-карантинним підрозділом видається Свідоцтво про проходження судном санітарного контролю, у якому зазначається інформація про виявлені факти та вжиті відповідні заходи.

Санітарно-карантинним підрозділом представника компетентного органу може бути видано Свідоцтво про звільнення судна від санітарного контролю у разі впевненості, що судно вільне від хвороб, інфекції чи контамінації, включаючи переносників та резервуари. Таке свідоцтво видається, якщо перевірка судна проводилась на порожньому судні і при порожніх трюмах або трюмах, заповнених тільки баластом чи іншими матеріалами, розміщення яких дозволило ретельно перевірити трюми.

У разі, якщо за результатами перевірки та вжитими відповідним медико-санітарними заходами не досягнуто відповідність судна медико-санітарним вимогам, санітарно-карантинном підрозділом вноситься відповідна відмітка у Свідоцтві про проходження судном санітарного контролю.
